

Sygn. akt VII U 782/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st. sekr.sąd. Alina Bastuba

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2013 r. w Gdańsku

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 27 lutego 2013 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. i przyznaje ubezpieczonemu S. K. prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013r,
2. umarza postępowanie w pozostałym zakresie.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VII U 782/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu S. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.), tj. wobec nieudowodnienia na dzień 01 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 14 lat i 5 miesięcy. Organ rentowy nie uznał ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od 13 maja 1978 r. do 30 kwietnia 1979 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w K. jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach na podstawie dokumentacji przedłożonej z archiwum. Organ rentowy wskazał, że z dokumentacji tej wynika, że w okresie od 13 maja 1978 r. do 30 czerwca 1978 r. ubezpieczony wykonywał pracę jako robotnik budowlany/zbrojarz, a w okresie od 01 lipca 1978 r. do 30 kwietnia 1979 r. operator dźwigu/kierowca, trudno zatem stwierdzić czy praca wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym na danym stanowisku.

Ubezpieczony S. K. odwołał się od powyższej decyzji wnosząc o przyznanie mu prawa do emerytury oraz zasądzenie kosztów postępowania związanych z procesem i odsetek wynikłych z winy ZUS – u za okres zwłoki. W uzasadnieniu skarżący wskazał, że od dnia 21 lutego 2013 r. ZUS jest w posiadaniu wszystkich niezbędnych dokumentów potwierdzających jego prawo do wcześniejszej emerytury, w tym wykazujących, że w spornym okresie czasu od 01 lipca 1978 r. do dnia 30 kwietnia 1979 r. pracował w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jej oddalenie podtrzymując stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie w dniu 10 czerwca 2013 r. ubezpieczony oświadczył, że nie podtrzymuje wniosku o zasądzenie odsetek (k. 23).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Ubezpieczony S. K., urodzony dnia (...), w dniu 21 lutego 2013 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę.

Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i obecnie nie pozostaje w stosunku pracy. Od dnia 01 maja 2013 r. przebywa na zasiłku dla bezrobotnych.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił na dzień 01 stycznia 1999 r. 25 lat, 5 miesięcy i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 14 lat i 5 miesięcy pracy w szczególnych warunkach.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 27 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił S. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nieudowodnienia wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczności bezsporne, vide : akta ubezpieczeniowe ZUS (plik II) : wniosek o emeryturę – k. 89 – 90, zaświadczenie o zatrudnieniu – k. 16, karta przebiegu zatrudnienia – k. 95, praca w szczególnych warunkach – k. 96, decyzja ZUS z dnia 27.02.2013 r. – k. 97, akta sprawy – zeznania ubezpieczonego – k. 22 w zw. z k. 23.

Wnioskodawca S. K. w okresie od dnia 08 sierpnia 1975 r. do dnia 31 stycznia 1992 r. zatrudniony był w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym – Zakładzie Budowlano – (...) w K. na stanowisku zbrojarza, robotnika budowlanego i operatora dźwigu samojezdnego. W międzyczasie, tj. od dnia 23 kwietnia 1976 r. do dnia 14 kwietnia 1978 r., ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową, podczas której uzyskał uprawnienia do kierowania pojazdami kategorii II, czyli pojazdami ciężarowymi (obecnie kategoria C). Po odbyciu służby wojskowej ubezpieczony w dniu 01 maja 1978 r. stawiał się do pracy, po czym od razu został skierowany przez pracodawcę na kurs maszynistów żurawi samojezdnych. Kurs ten ukończył pod koniec czerwca 1978 r. i od 01 lipca 1978 r. otrzymał on angaż na stanowisko operatora dźwigu samochodowego. Od tego czasu do 1991 r. ubezpieczony jeździł tylko i wyłącznie żurawiem samojezdnym samochodowym (...) 6 o udźwigu 6,3 ton. Żurawiem tym pracował na różnego rodzaju budowach prowadzonych przez firmę, jak również był on wynajmowany do pracy na budowę w C.. Był on jedynym operatorem żurawia w tej firmie. Pracę kierowcy dźwigu ubezpieczony wykonywał przez wszystkie pory roku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym często w nadgodzinach.

Dowód : akta ubezpieczeniowe (plik I) – świadectwo pracy – k. 5, akta ubezpieczeniowe plik II – angaże z dnia 20.07.1978 r. oraz 25.06.1979 r. – k. 77 (w tym również w aktach osobowych wnioskodawcy), akta sprawy – zeznania świadka I. C. – k. 22 – 23 wraz z załączonym opisem audio – k. 24, zeznania ubezpieczonego – k. 21 – 22 w zw. z k. 23 wraz z załączonym opisem audio – k. 24.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach ubezpieczeniowych pozwanego organu emerytalnego oraz w aktach osobowych wnioskodawcy, których prawdziwości i rzetelności nie

kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadka I. C., która jako osoba obca, nie zainteresowana wynikami postępowania w ocenie Sądu zasługuje na walor wiarygodności co do faktów zbieżnych z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym angażami i świadectwem pracy znajdującymi się w aktach ubezpieczeniowych pozwanego oraz aktach osobowych wnioskodawcy, jak również z zeznaniami ubezpieczonego, które także zdaniem Sądu zasługiwały na wiarę.

Sąd zważył co następuje :

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego S. K. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009, Nr 153 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy spełnili łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wobec tego, iż na dzień wydania zaskarżonej w sprawie decyzji ubezpieczony pozostawał w stosunku pracy, wskazać w tym miejscu należy, iż z dniem 01 stycznia 2013 r. art. 184 ust. 2 powyższej ustawy zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r., Nr 637), w związku z czym od dnia 01 stycznia 2013 r. warunkiem uzyskania uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie jest konieczne rozwiązanie przez ubezpieczonego stosunku pracy.

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale V (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) pod pozycją 3 wymienione są prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 26 października 2012 r. osiągnął 60 rok życia, na dzień 01 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 1 lipca 1978 r. do dnia 30 kwietnia 1979 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w K. jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Pozwany organ rentowy wskazywał, że z przedłożonej przez ubezpieczonego dokumentacji wynika, że w okresie od 13 maja 1978 r. do 30 czerwca 1978 r. ubezpieczony wykonywał pracę jako robotnik budowlany/zbrojarz, a w okresie od 01 lipca 1978 r. do 30 kwietnia 1979 r. operator dźwigu/kierowca, trudno zatem stwierdzić czy praca wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przewidzianym na danym stanowisku.

Twierdzenie to jest całkowicie chybione. Przede wszystkim podnieść należy, że wnioskodawca nie domaga się zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresu od 13 maja do 30 czerwca 1978 r., a wyłącznie okresu od 1 lipca 1978 r. kiedy to rozpoczął pracę operatora dźwigu.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego w spornym okresie czasu pracy w szczególnych warunkach na stanowisku operatora dźwigu stalę i w pełnym wymiarze czasu pracy znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (w szczególności ze świadectw pracy i angaży znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy). Charakter wykonywanej przez ubezpieczonego pracy wynika jednak nie tylko z dokumentów zawartych w jego aktach osobowych, ale także został potwierdzony i uszczegółowiony zeznaniami wnioskodawcy oraz świadka I. C. – przełożonego ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia – który nie miał jakichkolwiek wątpliwości, że wnioskodawca odkąd pamięta, czyli odkąd był jego przełożonym, pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie jako operator dźwigu samochodowego – samojedźnego żurawia. Ubezpieczony nie wykonywał w tym czasie innych czynności, gdyż był jedynym operatorem dźwigu w tym zakładzie. Świadek ten, mimo, że nie miał wiedzy na temat tego czy to pracodawca wysłał ubezpieczonego na kurs maszynistów żurawi samojedźnych, to jednak potwierdził fakt, że pracownicy zakładu byli wysyłani przez pracodawcę na różnego rodzaju kursy. Zdaniem Sądu, przesłuchany w sprawie świadek posiada odpowiednią wiedzę na temat charakteru

wykonywanej przez ubezpieczonego pracy; był bowiem zatrudniony wraz z ubezpieczonym mniej więcej w tym samym okresie czasu, w tym samym zakładzie pracy, a co więcej był jego przełożonym, w związku z czym miał on rzetelną wiedzę na temat charakteru faktycznie wykonywanej przez ubezpieczonego pracy w spornym okresie czasu. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw by kwestionować jego wiarygodność.

Zaznaczyć w tym miejscu należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem rodzaj i wymiar wykonywanej pracy a nie przedłożenie świadectwa pracy w szczególnych warunkach określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. W rozpoznawanej sprawie z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy niezbitnie wynika, że z dniem 01 lipca 1978 r. ubezpieczony otrzymał angaż na stanowisko operatora dźwigu samochodowego i kolejne angaże stanowiły kontynuację przez ubezpieczonego pracy w tym charakterze. Potwierdza to także zeznania ubezpieczonego i świadka, że jak już ubezpieczony otrzymał angaż na stanowisko operatora dźwigu, to wykonywał on tę pracę aż do końca swojego zatrudnienia. Wprawdzie zgodzić się należy z pozwanym organem rentowym, że z dokumentów zgromadzonych w sprawie (w tym m.in. ze świadectwa pracy) wynika, że ubezpieczony wykonywał również pracę na stanowisku zbrojarza i robotnika budowlanego, jednakże podkreślić należy, iż dotyczyło to okresu wcześniejszego, tj. okresu pracy w tym przedsiębiorstwie od maja 1978 r.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał pracę na stanowisku operatora ciężkiej maszyny budowlanej, wobec tego był zatrudniony na stanowisku, o którym mowa w pkt 3 działu V wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Ubezpieczony spełnił zatem wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz na dzień 01 stycznia 1999 r. spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach. Uwzględnienie bowiem spornego okresu wskazuje, iż staż pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił w pkt I wyroku decyzję organu ubezpieczeniowego i przyznał S. K. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 stycznia 2013 r., tj. od dnia spełnienia wszystkich przesłanek wymaganych do przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia, czyli od daty wejścia w życie przepisu art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. Nr 637), a mianowicie od daty uchylecia obowiązku rozwiązania stosunku pracy przez osobę ubiegającą się o świadczenie emerytalne, jako okoliczność zmiany stanu prawnego, którą Sąd bierze pod rozwagę z urzędu.

Mając na uwadze, iż na rozprawie w dniu 10 czerwca 2013 r. ubezpieczony oświadczył, iż cofa swoje odwołanie w zakresie żądania odsetek od przyznanej emerytury, Sąd, uznając, że cofnięcie odwołania w tym zakresie nie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego, nie zmierza do obejścia prawa i nie narusza słusznego interesu ubezpieczonego – stosownie do treści art. 203 § 4 k.p.c. w z w. z art. art. 469 k.p.c., na podstawie art. 355 § 1 k.p.c., umorzył postępowanie w tym zakresie, o czym orzekł jak w pkt II sentencji wyroku.

SSO Elżbieta Zabrocka